

52 שתתן טעם בכל הקדרה, וְרַבִּי יְהוּדָה לְטַעְמֵיהּ דְאִמְרַי בְּכָל הַשֵּׁס
 53 מִין בְּמִינוֹ לֹא בְטִיל, וְרַבִּנּוּן לְטַעְמֵיהוּ דְאִמְרֵי מִין בְּמִינוֹ בְטִיל. וְרַבִּי
 54 הַכְרִיעַ כְּרַבִּי יְהוּדָה שֶׁמִּין בְּמִינוֹ אֵינוֹ בָּטֵל וְאִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ אֶסוּר,
 55 וְלִפְיֵכֶן כִּשְׁנֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה אוֹסֵרֶת הִיא אֶת חֲבֵרוֹתֶיהָ בְּמִשְׁהוּ, וְחֵלֶק
 56 עָלָיו בְּנִיעַר מִתְחִילָה, שְׂרַבִּי יְהוּדָה חָשַׁשׁ שֶׁלֹּא נִיעַר יֵפֶה וְאֶסֶר אֶת
 57 הַחֲתִיכָה, וְרַבִּי לֹא חָשַׁשׁ וּפְסָק שֶׁהִטִּיפָה מִתְבַּטְּלֶת אִם אֵינָה נוֹתֶנֶת
 58 טַעַם בְּכָל הַקְּדָרָה.
 59 הַשֵּׁיב לֹרְבִינָא: הָאֵי מָאִי – וְכִי מָה קוֹשִׁיא הִיא זֹה, אֵי אִמְרַתְּ
 60 בְּשִׁלְמָא דְרַבִּנּוּן בְּמִין בְּמִינוֹ הֵכָא רַבִּי יְהוּדָה סְבִירָא לְהוּ וּמוֹדִים
 61 שְׁכַל שֶׁהַחֲתִיכָה אֶסֶרָה אוֹסֵרֶת אֶת חֲבֵרוֹתֶיהָ בְּמִשְׁהוּ, וְכִּפְשָׁר
 62 לְסוּחְטוֹ פְּלִיגִי וְסִבְרוּ שְׁמוֹתָר, וְלִכְּן הִתִּירוּ אֶף אֶת הַחֲתִיכָה עֲצֻמָּה
 63 כְּשֶׁנִּיעַר אֶת הַקְּדָרָה לְאַחַר שְׁנֵאֲסָרָה, וְכִן לֹא חָשַׁשׁוּ לְשִׂמָּא לֹא נִיעַר
 64 יֵפֶה וְהִתִּירוּ אֶת הַחֲתִיכָה בְּנִיעַר בְּתַחֲלִילָה, הֵיִינוּ דְקָאֵמַר רַבִּי
 65 בְּהַכְרַעְתּוֹ נְרָאִין דְרַבִּי רַבִּי יְהוּדָה פְּהָא – כִּשְׁלֵא נִיעַר מִתְחִילָה,
 66 וְנֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה, וְדְרַבִּי הַכְּמִים פְּהָא – כְּשֶׁנִּיעַר מִתְחִילָה, וּמַעֲוֹלָם
 67 לֹא נֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה, וְאִין חוֹשְׁשִׁים שְׁמָא לֹא נִיעַר יֵפֶה, וְחַכְמִים
 68 עֲצֻמָּם הוֹסִיפוּ לְהִתִּיר אֶת הַחֲתִיכָה גַם כְּשֶׁנִּיעַר בְּסוּף וְלֹא בְּתַחֲלִילָה,
 69 שִׁסְבְּרוּ אִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ מוֹתָר. אֱלֵא אֵי אִמְרַתְּ אִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ דְרַבִּי
 70 הַבֵּל אֶסֶר, וּמוֹדִים חַכְמִים שְׁחִתִּיכָה שְׁנֵאֲסָרָה אֵינָה חוֹזֵרֶת לְהִיתֵרָה,
 71 וְכִן חוֹשְׁשִׁים לְשִׂמָּא לֹא נִיעַר יֵפֶה וְאוֹסֵרִים אֶת הַחֲתִיכָה בְּנִיעַר
 72 מִתְחִילָה, וְהֵכָא בְּמִין בְּמִינוֹ קְמִיפְלִיגִי וְלִפְיֵכֶן הִתִּירוּ אֶת שֶׁאֵר
 73 הַחֲתִיכוֹת אִם אִין בְּתַחֲלִילָה הֵנֵאֲסָרֶת כְּדִי לְתַתּוּ בְּהוּן טַעַם, הָאֵי נְרָאִין
 74 דְרַבִּי רַבִּי יְהוּדָה וְאִין נְרָאִין מְכַעֲי לִיָּה – הִיא לְרַבִּי לוֹמֵר נְרָאִין דְּבַרִּי
 75 רַבִּי יְהוּדָה בְּשֵׁלֵא נִיעַר מִתְחִילָה וְאִין דְּבַרִּי נְרָאִין בְּנִיעַר מִתְחִילָה,
 76 וְלֹא לְהוֹכִיר כֻּלָּל אֶת חַכְמִים, שְׁבִנִיעַר מִתְחִילָה שֶׁהִתִּיר רַבִּי מוֹדִים
 77 חַכְמִים לְרַבִּי יְהוּדָה שֶׁהַחֲתִיכָה אֶסֶרָה, וּבְנִיעַר לְאַחַר שְׁנֵאֲסָרָה
 78 הַחֲתִיכָה יוֹשׁ בְּקִדְרָה שְׁשִׁים נִגְדָה שֶׁהִתִּירוּ חַכְמִים סוּבֵר רַבִּי כְּרַבִּי
 79 יְהוּדָה שֶׁמִּין בְּמִינוֹ לֹא בָטֵל וְכוּלָּן אֶסֶרוּת. אֵלֵא וְדֵאֵי יֵשׁ לְלַמּוּד מִכֶּן
 80 שֶׁהַכְרִיעַ חַכְמִים שֶׁגַם הֵם נִחְלָקוּ עַל הַחֲשָׁשׁ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה שֶׁלֹּא
 81 נִיעַר יֵפֶה, וְבוֹזָה הַכְרִיעַ רַבִּי כְּדַבְּרֵיהֶם, וְעוֹד סִבְרוּ אִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ
 82 מוֹתָר וְאֵם נִיעַר לְאַחַר שְׁנֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה חוֹזֵרֶת הִיא לְהִיתֵרָה, וְבוֹזָה
 83 הַכְרִיעַ שֶׁלֹּא כְּדַבְּרֵיהֶם.
 84 מִסִּימַתְּ הַגְּמָרָא: וְתוֹ לֹא מִיָּד – וְיוֹתֵר אִין צַד לְבַאֵר אֶת מַחְלֻקְתָּם
 85 בְּאוּפֵן אַחַר, שׁוּדָאֵי בְּאִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ נִחְלָקוּ.

משנה

86 משנה זו מפרשת באלו אופנים נוהג איסור בשר בחלב הנמצא
 87 בתוך הדר של הבהמה לאחר שחיטתה. ומתוך שהכשירו נעשה על
 88 ידי קריעת הבשר והוצאת החלב מתוכו, מוכיר התנא גם את דיני
 89 הכשרת הלב מאיסור דם, שנעשית גם כן על ידי קריעתו והוצאת
 90 הדם מתוכו:
 91 הַבְּחָל – הֵדֵד שֶׁל הַבְּהֵמָה, וְלֹאֲחַר הַשְּׁחִיטָה מִצִּיּוּ בּוֹ חֵלֶב שֶׁטְרַם יֵצֵא
 92 מִגּוּפָהּ, וּבְשֶׁרִיצָה לְבִשְׁלֵל אֶת הַבְּחָל וְלֹאֲכֹלוֹ, קוֹרְעֵי תַחֲלִילָה וּמוֹצִיאֵי
 93 מִמֶּנּוּ אֶת הַחֵלֶב, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה הַחֵלֶב מְעוּרָב בְּבִישׁוּלֵי הַבֶּשֶׂר. אֲךָ אִם
 94 לֹא קָרְעוּ, וּבִישְׁלוּ כֶּן, אֵינּוּ עוֹבְרֵי עָלָיו מִשּׁוֹם אִיסוּר בִּישׁוּלֵי וְאִכִּילַת
 95 בֶּשֶׂר בַּחֲלֵב, מִפְּנֵי שֶׁחֵלֶב שֶׁלֹּא יֵצֵא מִהַבְּהֵמָה בְּחִיּוּהָ לֹא בֹא לְכֻלָּל
 96 'חֵלֶב' לְעֵנֶן אִיסוּר 'בֶּשֶׂר בַּחֲלֵב'.
 97 הַמְּשַׁנָּה מִפְּרֻשַׁת כִּיצַד מְכַשְׁרִים לֵב לְאִכְלִיָּה: הַלֵּב שֶׁל עוֹף, שֶׁהֵדָם
 98 כְּנוֹס בּוֹ וְלֹא דִי לְהַכְשִׁירוֹ עַל יְדֵי מַלְיָחָה, קוֹרְעֵי קוֹדֵם הַמְּלִיחָה
 99 וּמוֹצִיאֵי מִמֶּנּוּ אֶת דָּמוֹ, אֲךָ אִם לֹא קָרְעוּ וְאִכְלוּ, אֵינּוּ עוֹבְרֵי עָלָיו
 100 מִשּׁוֹם אִיסוּר דָּם, מִפְּנֵי שְׁבוּדָאֵי אִין בּוֹ כּוֹיֵת דָּם.

1 הגמרא מבררת את דעת רבי יהודה: מְכַלְל – מִכֶּן שֶׁהַכְרִיעַ רַבִּי
 2 לְאֶסֶר כְּרַבִּי יְהוּדָה רַק בְּשֵׁלֵא נִיעַר בְּתַחֲלִילָה, יֵשׁ לְלַמּוּד דְרַבִּי יְהוּדָה
 3 עֲצֻמוֹ הַחֲמִיר יוֹתֵר, וְכִּבְרַשׁ שֶׁגַם כִּי נִיעַר מִתְחִילָה וְעַד סוּף וְכִּפְשָׁה
 4 מִתְחִילָה וְעַד סוּף אֶסֶר. שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: אִמְרָא – מִדּוּעַ סִבְרוּ כֵּן, הָא
 5 לֹא בְּלַעַע כְּלָל – וְהֵלֵא הִנִּיעַר שְׁבִתְחִילָה פִּיּוּר אֶת הַטִּיפָה בֵּין כֻּלָּן
 6 הַחֲתִיכוֹת בְּשׁוּהָ, וְלֹא נִבְלַעָה בְּחֲתִיכָה, וְכִל שֶׁאִין בַּה לְתַתּוּ טַעַם בְּכוּלָּן
 7 הִיא לָהּ לְהַתְבַּטֵּל. מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא: רַבִּי יְהוּדָה אֶסֶר מִשּׁוֹם שֶׁאִימָא –
 8 יֵשׁ לְחֲשׁוֹשׁ שֶׁלֹּא נִיעַר בְּתַחֲלִילָה יֵפֶה וְלֹא כִּפְשָׁה יֵפֶה יֵפֶה,
 9 וְנִבְלַעָה הַטִּיפָה בְּחֲתִיכָה וְאֶסֶרָה, וּבְסוּף כֵּן נִיעַר אוֹ כִּסְיָה יֵפֶה
 10 וְאֶסֶרָה הַחֲתִיכָה אֶת שֶׁאֵר הַחֲתִיכוֹת עַל יְדֵי הִנִּיעַר מִפְּנֵי שֶׁהוּן מִינָה.
 11 וְרַבִּי לֹא חָשַׁשׁ שֶׁלֹּא נִיעַר יֵפֶה, וְלִכְּן הִתִּיר כְּשֶׁנִּיעַר מִתְחִילָה, אֲבָל
 12 כִּשְׁלֵא נִיעַר מִיַּד וְנֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה מוֹדָה הוּא לְרַבִּי יְהוּדָה שֶׁאֵינָה
 13 חוֹזֵרֶת לְעוֹלָם לְהִיתֵרָה, שֶׁאִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ אֶסֶר, וְעוֹד מוֹדָה הוּא
 14 שְׁכִשְׁנִיעַר לְאַחַר שְׁנֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה אוֹסֵרֶת אֶת חֲבֵרוֹתֶיהָ בְּמִשְׁהוּ,
 15 שֶׁמִּין בְּמִינוֹ אֵינוֹ בָּטֵל.
 16 הַגְּמָרָא מְבַאֵרֶת אֶת חֵלְקָה הַשְּׁנִי שֶׁל הַכְרַעַת רַבִּי: אִמְרַי מָר – הוֹבֵאָה
 17 בְּרִייתָא הַכְרַעַת רַבִּי שֶׁאִמְרוּ וְנֵרְאִין דְרַבִּי הַכְּמִים שֶׁהִתִּירוּ אֶת כֻּלָּל
 18 הַקְּדָרָה כּוֹלֵל הַחֲתִיכָה הָרֵאשׁוֹנָה כְּשֶׁאִין בְּטִיפָה לְתַתּוּ טַעַם בְּכָל
 19 הַקְּדָרָה, כְּשֶׁנִּיעַר וְכִּפְשָׁה. מְבַרֵרֶת הַגְּמָרָא אֶת כּוּוֹנְתּוֹ, וְשׁוֹאֵלֶת: מָאִי
 20 נִיעַר וּמָאִי כִּפְשָׁה, וְאִילִימָא נִיעַר הֵיִינוּ שְׁנִיעַר רַק כִּפְשָׁה לְאַחַר
 21 שְׁנֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה וְלֹא נִיעַר בְּתַחֲלִילָה – עַם נְפִילַת הַטִּיפָה, וְכִן כִּפְשָׁה
 22 בְּסוּף וְלֹא כִּפְשָׁה בְּתַחֲלִילָה, וְבוֹזָה הִתִּיר חַכְמִים, הָאִמְרַתְּ נְרָאִין דְרַבִּי
 23 רַבִּי יְהוּדָה פְּהָא – וְהֵלֵא אִמְרַת שְׁבֵאוּפֵן זֶה נְרָאוּ לֹו דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה
 24 שֶׁאֶסֶר, וְלֹא יִתְכֵן שֶׁהִתִּיר חַכְמִים. מְסִיקָה הַגְּמָרָא: אֱלֵא כּוּוֹנֵת רַבִּי
 25 בְּאִמְרוֹ שְׁבִנִיעַר וְכִסְיָה נְרָאִין דְּבַרִּי חַכְמִים לְנִיעַר מִתְחִילָה וְעַד סוּף
 26 וְכִפְשָׁה –אוֹ כִסְיָה) מִתְחִילָה וְעַד סוּף, וְלִפְיֵכֶן הִתִּיר, שְׁמַעֲוֹלָם לֹא
 27 נֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה הָרֵאשׁוֹנָה, שֶׁהִנִּיעַר אוֹ הַכִּיּוֹסִי גְרַמּוֹ לְטִיפָה
 28 לְהַתְפַּשֵּׁט בְּכָל הַקְּדָרָה וְלְהַתְבַּטֵּל בָּהּ, וְלֹא חָשַׁשׁ לְשִׂמָּא לֹא נִיעַר יֵפֶה
 29 כְּרַבִּי יְהוּדָה.
 30 וּמִכָּאֵן יֵשׁ לְהוֹכִיחַ שֶׁלְדַעַת חַכְמִים אִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ מוֹתָר, שֶׁמְכַלְל –
 31 מִכֶּן שֶׁהַכְרִיעַ רַבִּי לְהִתִּיר חַכְמִים רַק בְּנִיעַר מִתְחִילָה וְעַד סוּף, יֵשׁ
 32 לְלַמּוּד דְרַבִּנּוּן כְּכִרִי לְהַקֵּל יוֹתֵר מִכֶּן, שֶׁאִפִּילוּ בְּנִיעַר בְּסוּף וְלֹא
 33 נִיעַר בְּתַחֲלִילָה אוֹ כִּפְשָׁה בְּסוּף וְלֹא כִּפְשָׁה בְּתַחֲלִילָה הַכֵּל מוֹתָר כּוֹלֵל
 34 הַחֲתִיכָה הָרֵאשׁוֹנָה, שֶׁאֵף שְׁנֵאֲסָרָה כִּשְׁלֵא נִיעַר מִיַּד לְאַחַר נְפִילַת
 35 הַטִּיפָה, כְּשֶׁנִּיעַר בְּסוּף חוֹזֵרֶת לְהִיתֵרָה, אֱלֵמָא כְּכִבְרֵי אִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ
 36 מוֹתָר, וּבְנִיעוּרָו נִסְחַטָה טִיפַת הַחֵלֶב מִהַחֲתִיכָה וְנִתְפּוּרָה בְּקִדְרָה
 37 וְהוֹתֵרָה הַחֲתִיכָה.
 38 וְלַמְדֵנוּ שֶׁנִּחְלָקוּ הַתְּנָאִים בְּדִין אִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ, שֶׁלְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי
 39 אֶסֶר וְלַחַכְמִים מוֹתָר.
 40 הַגְּמָרָא דְנָה הָאֵם אִפְשָׁר לְפָרֵשׁ אֶת מַחְלֻקְתָּם שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה וְחַכְמִים
 41 בְּאוּפֵן שׁוּנָה. שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: אִמְרַי לִיָּה רַב אִתָּא מְדִיפְתִי לְרַבִּינָא,
 42 מְמָאֵי דְבְּאִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ פְּלִיגִי רַבִּי יְהוּדָה וְחַכְמִים, וְדְבַרִּי חַכְמִים
 43 'עַד שֶׁתִּתֵּן טַעַם בְּרוֹטֵב' וְכוּ' עוֹלִים עַל הַטִּיפָה, שְׁכַל שֶׁאֵינָה נוֹתֶנֶת
 44 טַעַם בְּכָל הַקְּדָרָה אֵינָה אוֹסֵרֶת, דְּלִמָּא אִפְשָׁר לְסוּחְטוֹ דְרַבִּי הַבֵּל
 45 אֶסֶר, וּבְנוֹסָף לְזוֹה מוֹדִים חַכְמִים שֶׁיֵּשׁ לְחֲשׁוֹשׁ שֶׁלֹּא נִיעַר יֵפֶה,
 46 וּמִמִּילָא נֵאֲסָרֶת הַחֲתִיכָה הָרֵאשׁוֹנָה אֵף בְּנִיעַר מִיַּד וְאֵינָה חוֹזֵרֶת
 47 לְהִיתֵר לְעוֹלָם וְדִינָה כְּאִיסוּר עֲצֻמָּה, וְהֵכָא בְּמִין בְּמִינוֹ קָא מִפְּלִיגִי
 48 – וְנִחְלָקוּ רַק הָאֵם מִין בְּמִינוֹ בָטֵל אוֹ לֹא, וּנְפַקָא מִינָה לְדִין שֶׁאֵר
 49 הַחֲתִיכוֹת לְאַחַר שְׁנֵאֲסָרָה הַחֲתִיכָה הָרֵאשׁוֹנָה, שְׂרַבִּי יְהוּדָה אִמְרוּ
 50 'אוֹסֵרֶת כֻּלָּל הַחֲתִיכוֹת כּוּלָּן מִפְּנֵי שֶׁהוּן מִינָה', וְהֵיִינוּ בְּמִשְׁהוּ, וְדְבַרִּי
 51 חַכְמִים 'עַד שֶׁתִּתֵּן טַעַם' וְכוּ' עוֹלִים עַל הַחֲתִיכָה, שֶׁאֵינָה אוֹסֵרֶת עַד

גמרא

1 הגמרא מבררת האם כחל שלא קרעו אסור מדרבנן: **אָמַר רַבִּי זִירָא**
 2 **אָמַר רַב,** כחל שבישלו ללא קריעה ששנינו בו לא קרעו **אִינּוּ עֹבֵר**
 3 **עָלָיו,** הכוונה שאינו עובר על איסור תורה והוא מותר באכילה.
 4 מפני שמן התורה חלב שחוטטה אינו נחשב כחלב לענין איסור בשר
 5 בחלב אף לאור שיוציאוהו מן הכחל, ועל כן כל זמן שהוא מובלע
 6 במקומו ולא פירש, לא החמירו לאסור באכילה, ורק לכתחילה חיובו
 7 חכמים להוציא את חלבו קודם הבישול.
 8 מקשה הגמרא: **וְהָא אֲנִי תַנֵּן בְּמִשְׁנֵיתִי 'אִינּוּ עֹבֵר עָלָיו,'** ומשמע
 9 מכן, **מֵיַעֲבָר הוּא דְלֹא עֵבֶר** – שרק איסור תורה אינו עובר, **הָא**
 10 **אִיסוּרָא אִיכָּא** – אבל מדרבנן יש איסור באכילתו. מתרצת הגמרא:
 11 **בְּדִין הוּא דְאִיסוּרָא נִמְי לִיכָּא** – על פי שורת הדין אין בו אפילו
 12 איסור דרבנן, **וְאִיִּידִי דְבִעָא לְמִיתְנָא סִיפָא** – אך מתוך שרצה התנא
 13 לשנות בסיפא, **'הֲלָב קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוּ, לֹא קִרְעוּ אִינּוּ עֹבֵר**
 14 **עָלָיו, וְהָתָם לַעֲנִין לֵב שְׁלֹא קִרְעוּ מֵיַעֲבָר הוּא דְלֹא עֵבֶר הָא אִיסוּרָא**
 15 **אִיכָּא** – אינו עובר להתחייב מלקות על אכילתו, מפני שאין בלב של
 16 עוף כזית, אבל בודאי יש איסור באכילתו, ואפילו איסור תורה, מפני
 17 ש'חצי שיעור אסור מן התורה' על כן **תַּנָּא נִמְי רִישָׁא** – שנה התנא
 18 גם ברישא בלשון **'אִינּוּ עֹבֵר עָלָיו,'** אף על פי שבכחל אין איסור
 19 אפילו מדרבנן.
 20 הגמרא מבקשת לסייע לדברי רב מברייתא: **לִימָא מְסִיעֵ לִיהּ** – האם
 21 נאמר שהברייתא מסייעת לדברי רב, שכן שנינו **הַכֹּחַל קוֹרְעוּ**
 22 **וּמוֹצִיא אֶת הַלָּב, לֹא קִרְעוּ, אִינּוּ עֹבֵר עָלָיו.** הֲלָב קוֹרְעוּ קודם
 23 המליחה, **וּמוֹצִיא אֶת דָּמוּ, לֹא קִרְעוּ** ועבר ובשלו כך, **קוֹרְעוּ לְאַחַר**
 24 **בְּשׂוּלוֹ** – עליו לקרוע את הלב ולהוציא ממנו את הדם אף לאחר
 25 בישולו, **וּמוֹתֵר עַל יַדִּי כֵךְ בִּאכִילָה.** מדייקת הגמרא: **לֵב הוּא דְבִעָי**
 26 **קִרְיעָה** – רק בלב אמרה הברייתא שאם לא קרעו קודם בישולו עליו
 27 לקרוע לאחר הבישול, **אֲכָל בְּכַחַל מִשְׁמַע שֶׁאֵם בִּישְׁלוֹ לֹלֵא קִרְיעָה**
 28 **לֹא בְּעֵי קִרְיעָה** – אינו זקוק עוד לקרועו, ומותר לאוכלו כמות שהוא,
 29 והיינו כדברי רב שכחל שלא קרעו מותר באכילה.
 30 דוחה הגמרא: **דְלִמָּא** – שמא כוננת הברייתא שלב הוא דְסִנֵּי לִיהּ
 31 **בְּקִרְיעָה** – שלב שעבר ובישלו ללא קריעה די לו בקריעה לאחר
 32 הבישול, מפני שהלב חלק ואינו בולע מהדם הכנוס בו, **אֲכָל כַּחַל**
 33 **שְׁבִישְׁלוֹ לֹלֵא קִרְיעָה, לֹא סִנֵּי לִיהּ בְּקִרְיעָה** – לא די לו שיקרענו
 34 עתה, מפני שרך הוא וכבר בלע חלב בשעת הבישול ונאסר.
 35 הגמרא מביאה דעה נוספת בשם רב: **וְאִיכָּא דְאָמְרִי, אָמַר רַבִּי זִירָא**
 36 **אָמַר רַב,** כחל שבישלו ללא קריעה ששנינו בו לא קרעו **אִינּוּ עֹבֵר**
 37 **עָלָיו,** הכוונה שאינו עובר על איסור תורה, ומדרבנן **אָסוּר הַכֹּחַל**
 38 **בִּאכִילָה,** מפני שהחלב נבלע בבשר בשעת הבישול, וחלב שחוטטה
 39 אסור מדרבנן.
 40 הגמרא מבקשת לסייע מהמשנה לדברי רב: **לִימָא מְסִיעֵ לִיהּ** – האם
 41 המשנה מסייעת לדברי רב, שכן שנינו לא קרעו **אִינּוּ עֹבֵר עָלָיו,'** ומשמע
 42 **מֵיַעֲבָר הוּא דְלֹא עֵבֶר** – שרק איסור תורה אינו עובר, **הָא**
 43 **אִיסוּרָא אִיכָּא** – אבל מדרבנן יש איסור באכילתו. דוחה הגמרא:
 44 **בְּדִין הוּא דְאִיסוּרָא נִמְי לִיכָּא** – על פי שורת הדין אין בו אפילו
 45 איסור דרבנן, **וְאִיִּידִי דְבִעָא לְמִיתְנָא סִיפָא** – אך מתוך שרצה התנא
 46 לשנות בסיפא, **'הֲלָב קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוּ, לֹא קִרְעוּ אִינּוּ עֹבֵר**
 47 **עָלָיו, דְהָתָם לַעֲנִין לֵב שְׁלֹא קִרְעוּ מֵיַעֲבָר הוּא דְלֹא עֵבֶר הָא**
 48 **אִיסוּרָא אִיכָּא** – אינו עובר להתחייב עליו מלקות, אבל בודאי יש בו
 49 איסור תורה כדן 'חצי שיעור', על כן **תַּנָּא נִמְי רִישָׁא** **אִינּוּ עֹבֵר**
 50 **עָלָיו,'** אף על פי שבכחל אין איסור כלל אפילו מדרבנן.
 51 הגמרא מבקשת להוכיח מברייתא שלא כדברי רב: **תָּא שְׁמַע מִמַּה**
 52 **שְׁנִינוּ בְּבֵרִיתָא, הַכֹּחַל קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת הַלָּב, לֹא קִרְעוּ אִינּוּ**
 53 **עֹבֵר עָלָיו,** הֲלָב קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוּ, **לֹא קִרְעוּ, קוֹרְעוּ לְאַחַר**
 54 **בְּשׂוּלוֹ וּמוֹתֵר בִּאכִילָה.** מדייקת הגמרא: **לֵב הוּא דְבִעָי קִרְיעָה** – רק
 55 בלב צריך קריעה אף לאחר הבישול, **אֲכָל בְּכַחַל מִשְׁמַע שֶׁאֵם עֵבֶר**
 56 **וּבִישְׁלוֹ לֹלֵא קִרְיעָה לֹא בְּעֵי קִרְיעָה** – אינו זקוק עוד לקרועו, ומותר

58 לאוכלו כמות שהוא, והיינו שלא כדברי רב הסובר שכחל שלא קרעו
 59 נאסר באכילה.
 60 דוחה הגמרא: **דְלִמָּא לֵב הוּא דְסִנֵּי לִיהּ בְּקִרְיעָה** – שמא לב שעבר
 61 ובישלו ללא קריעה די לו שיקרענו לאחר הבישול, מפני שהלב חלק
 62 ואינו בולע, **אֲכָל כַּחַל שְׁבִישְׁלוֹ לֹלֵא קִרְיעָה, לֹא סִנֵּי לִיהּ בְּקִרְיעָה**
 63 **–** לא די לו שיקרענו עתה, מפני שרך הוא וכבר בלע חלב בשעת
 64 הבישול ונאסר בכך.
 65 הגמרא מביאה ראייה מברייתא לדברי רב כפי הלשון הראשונה:
 66 **תַּנָּיִא פְּלִישְׁנָא קָמָא דְרַב** – כדברי הלשון הראשונה בשם רב, **כַּחַל**
 67 **שְׁעֵבֶר וּבְשִׁלוֹ כַּחַלְבוֹ בְּלִי קִרְיעָה, מוֹתֵר בִּאכִילָה.** אבל **קָבָה** של עגל
 68 או טלה שנמצא בה לאחר השחיטה חלב שינקת הבהמה בחייה,
 69 **שְׁעֵבֶר וּבְשִׁלָּה כַּחַלְבָּה** – בלי להוציא ממנה את החלב, **אָסוּר** –
 70 הקבה אסורה באכילה. מפרשת הברייתא: **וּמָה הַפֶּרֶשׁ יֵשׁ בֵּין זֶה**
 71 **לְזֶה** – בין כחל לקבה, זה – חלב הקבה, **כְּנוּס בְּמַעֲוֵי** – כבר יצא בחי
 72 הבהמה מדריה ונכנס ונאסף במעי בנה, וכבר חל עליו שם 'חלב' מן
 73 התורה לענין איסור בשר בחלב. וזה – חלב הכחל, **אִין כְּנוּס בְּמַעֲוֵי**
 74 **–** לא יצא בחי הבהמה מדריה, ולא נאסף מעולם במקום אחד אלא
 75 מובלע הוא בבשר הכחל, ולא חל עליו שם 'חלב' מהתורה, והיוב
 76 קריעת הכחל הוא רק לכתחילה מדרבנן. ומפורש אם כן בברייתא
 77 כפי הלשון הראשונה של רב שכחל שהתבשל ללא קריעה אינו
 78 אסור באכילה.
 79 הגמרא מבררת כיצד קורע את הכחל: שנינו במשנה 'הכחל קורעו
 80 ומוציא את חלבו'. שואלת הגמרא: **בִּיצֵד קוֹרְעוּ.** משיבה הגמרא:
 81 **אָמַר רַב יְהוֹנָדָה, קוֹרְעוּ שְׁתֵּי וְעֵרֶב** – לאורך ולרוחב, **וְטָחוּ בְּפוֹתָל**
 82 **–** דוחק את הכחל בידיו על גבי הכותל עד שיסחט ממנו כל החלב
 83 שבתוכו.
 84 מביאה הגמרא מעשה בענין זה: **אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר לְשִׁמְעִיה** –
 85 אמר רבי אלעזר לשמשו, **קִרְעוּ לִי אֶת הַכֹּחַל קודם שתצלהו, וְאֲנִי**
 86 **אִיכּוֹל** – ואני אוכל ממנו על סמך קריעה זו. שואלת הגמרא: **מָאי קָא**
 87 **מְשַׁמַּע לָן** – מה בא רבי אלעזר להשמיענו, והלא **מִתְנִיתִין הִיא,**
 88 שהכחל קרעו ומוציא את חלבו. מתרצת הגמרא: **הָא קָא מְשַׁמַּע לָן**
 89 **–** זאת בא רבי אלעזר להשמיענו, **דְלֹא בְּעֵינָן** – שאין אנו צריכים
 90 בקריעת הכחל לצורך צליה לקרוע שְׁתֵּי וְעֵרֶב, אלא די בקריעת שתי
 91 בלבד או ערב בלבד, וכן לא נאמר באופן זה דין **וְטָחוּ בְּפוֹתָל**.
 92 מביאה הגמרא מעשה נוסף בענין כחל: **אָמְרָה לִיהּ יִלְתָּא** אשת רב
 93 נחמן **לְרַב נַחֲמָן, מְבָדִי** – הרי כל איסור **דְאָסֵר לָן רַחֲמָנָא** – שאסר
 94 לנו הקב"ה, **שְׂרָא לָן בְּפוֹתֵיהּ** – התיר לנו דבר אחר כמותו. כגון, **אָסֵר**
 95 **לָן דְאָסֵר** – אסר לנו אכילת דם, **שְׂרָא לָן כְּבָדָא** – והתיר לנו אכילת
 96 כבד אף על פי שכולו דם קרוש ויש לו טעם דם. וכן אסר לנו איסור
 97 נְדָה, והתיר לנו אשה הרואה דם מוֹתֵר. אסר לנו **הֲלָב כַּחַלְבָּה,** והתיר
 98 לנו **חֲלָב חֵיָה,** אסר לנו חֲזוּר, והתיר לנו **מוֹחָא דְשִׁיבוּטָא** – מוחו
 99 של הדג הנקרא 'שיבוטא', שטעמו כטעם חזיר. אסר לנו אכילת העוף,
 100 הטמא הנקרא 'גִּירוּתָא', והתיר לנו **לִישְׁנָא דְכוּוּרָא** – לשון של דג,
 101 שטעמו כטעם 'גִּירוּתָא'. אסר לנו איסור **אִישָׁת אִישׁ,** והתיר לנו את
 102 הַגְּרוּשָׁה אף בְּחֵי פְּעֻלָּה, אף על פי שדומה לאשת איש. אסר לנו את
 103 **אִישָׁת הָאָה,** והתירה לנו כאשר היא יְבָמָה, שמת אחיו בלא זרע. אסר
 104 לנו לשאת פּוֹתֵית – גויה, והתיר לנו יִפְתַּת תַּאֲרַ שְׁנִשְׁבַּתָּה במלחמה,
 105 אף על פי שהיא גויה. וכיון שבכל איסור יש דבר היתר כנגדו, **בְּעֵינָן**
 106 **לְמִיבַל בְּשְׂרָא כַּחַלְבָּא** – רצוני לאכול בשר בחלב בדרך היתר, והיכן
 107 התיר לנו הכתוב דבר שהוא כעין בשר בחלב. **אָמַר לְהוּ רַב נַחֲמָן**
 108 **לְטַבְּחֵי** – אמר רב נחמן טבחים, וְזִיקוּ לָהּ כַּחַלְי – צלו לה כחל
 109 בשיפור, ותרגיש בכחל טעם בשר בחלב בדרך היתר, שהרי החלב
 110 עורני בלוע בכחל בשעת צליה.
 111 מקשה הגמרא: כיצד התיר רב נחמן לצלות כחל בלי לקרועו
 112 ולהוציא את חלבו, **וְהָאֲנִי תַנֵּן בְּמִשְׁנָה 'הַכֹּחַל קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת**
 113 **חֲלָבוֹ.** מתרצת הגמרא: **הָהוּא** – דברי המשנה נאמרו כאשר דעתו
 114 להשתמש בכחל לְקַדְרָה – לבישול, מפני שבבישול יוצא חלב

המשך ביאור למס' חולין ליום חמישי עמ' ב

- 1 מהכחל, וחל עליו באותה שעה דין חלב מדרבנן, וחוזר חלב זה
2 ונבלע בבשר ואוסרו. אבל רב נחמן התיר לצלות כחל ללא קריעה,
3 שהרי אותו חלב שיוצא מהכחל בשעת צליה אינו חוזר ונבלע בו,
4 ולכן אין צורך לקורעו אפילו לכתחילה.
5 מקשה הגמרא: וְהָא קְתַנֵּי בְרֵייתָא 'כחל שְׁפִשְׁלוּ בחלבו מותר',
6 וברייתא זו בודאי עוסקת בצלי ולא בבישול, שהרי בבישול ללא
- 7 קריעה בודאי נאסר הכחל, ואף על פי כן נקטה הברייתא 'כחל
8 שבישלו', ומשמע שרק בדיעבד, אִין - אכן מותר הכחל באכילה,
9 אבל לְבִתְחִילָה לֹא יצלה כחל בחלבו, וכיצד התיר רב נחמן אפילו
10 לכתחילה. מתרצת הגמרא: הוּא הֵדִין דְּאִפִּילוּ לְבִתְחִילָה מותר
11 לצלותו בחלבו, וְהִתְנָא נקט לשון דיעבד, אִיִּדֵי דְקָא בְּעֵי לְמִיתָנָא
12 כִּיפָא - מתוך שרצה לשנות בסיפא 'קָבָה